

Studii: Facultatea de Drept, Universitatea din București (2018); master în Științe penale, Facultatea de Drept, Universitatea din București (2019); doctor în drept, Facultatea de Drept, Universitatea din București (2023).

Activitate: judecător, Judecătoria Sectorului 1 București; colaborator la Facultatea de Drept, Universitatea din București.

Publicații: autoare și coautoare a mai multor articole publicate în țară; coautoare a traducerii operei „Omul criminal” de Cesare Lombroso (2021), coautoare a lucrării „Criminologie. Caiet de seminar” (2021).

Valentina Dinu

Răspunderea penală în dreptul muncii

Editura C.H. Beck
București 2023

Cuprins

Prefață.....	XIII
Abrevieri.....	XV
Considerații introductive.....	XVII
Titlul I. Infrațiuni prevăzute în Codul penal care au legătură cu dreptul muncii.....	1
 Capitolul I. Infrațiuni preluate în Codul penal din legislația specială.....	2
Secțiunea 1. Neexecutarea unei hotărâri judecătorești prin care s-a dispus reintegrarea în muncă a unui salariat	8
§1. Noțiuni generale și definiția legală	8
§2. Situația premisă a infracțiunii: existența unei hotărâri judecătorești prin care s-a dispus reintegrarea în muncă a unui salariat.....	13
§3. Subiecții infracțiunii	19
§4. Elementul material.....	24
4.1. Termenul în care trebuie executată hotărârea de reintegrare în muncă a salariatului	24
4.2. Procedura cu privire la reintegrarea salariatului în muncă.....	32
4.3. Neexecutarea hotărârii judecătorești prin care s-a dispus reintegrarea în muncă a unui salariat: cazuri practice	37
Secțiunea a 2-a. Neexecutarea unei hotărâri judecătorești privind plata salariilor în termen de 15 zile de la data cererii de executare adresate angajatorului de către partea interesată.....	48
§1. Noțiuni generale și definiția legală	48
§2. Situația premisă: existența unei hotărâri judecătorești și cererea expresă de executare a salariatului	51

2.1. Existența unei hotărâri judecătorești având ca obiect plata salariilor restante de către angajator	51
2.2. Existența unei cereri exprese de executare din partea salariatului și trecerea unui termen de 15 zile de la formularea acesteia	55
§3. Subiecții infracțiunii	60
Secțiunea a 3-a. Neluarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă	68
§1. Noțiunile de „măsuri legale de securitate și sănătate în muncă”	71
1.1. Noțiuni prea generale?	72
1.2. Măsurile legale de securitate și sănătate în muncă în concret	78
§2. Noțiunile de „accident de muncă” și „îmbolnăvire profesională”	89
2.1. Accidentul de muncă	89
2.2. Boala profesională	98
2.2.1. Semnalarea cazului de boală profesională	102
2.2.2. Cercetarea cazului de boală profesională	102
2.2.3. Declararea cazului de boală profesională	103
2.2.4. Raportarea cazului de boală profesională	103
§3. Pericolul iminent de producere a unui accident de muncă sau îmbolnăvire profesională	104
§4. Persoana care are îndatorirea de a lua aceste măsuri	110
4.1. Angajatorul sau persoana fizică – organ de conducere	113
4.1.1. Persoana juridică – angajator	113
4.1.2. Persoana fizică – organ de conducere	127
4.1.3. Principiul responsabilității angajatorului	132
4.1.4. Transferul atribuțiilor în domeniul sănătății și securității în muncă	136

4.1.4.1. Angajatorul nu își îndeplinește obligația de a organiza activitatea în așa mod încât să existe lucrători sau servicii care să ia măsurile de securitate și sănătate în muncă ...	138
4.1.4.2. Angajatorul își îndeplinește obligația de a organiza activitatea, însă lucrătorii sau serviciile nu se ocupă în concret să ia măsurile de prevenire și protecție în muncă, iar angajatorul cunoaște această situație și o încurajează	140
4.1.4.3. Angajatorul își îndeplinește obligația de a organiza activitatea, însă lucrătorii sau serviciile nu se ocupă în concret să ia (toate) măsurile de prevenire și protecție în muncă, iar angajatorul nu supraveghează activitatea persoanelor desemnate, fără să accepte posibilitatea ca acestea să nu le ia în concret	142
4.2. Lucrătorii desemnați	145
4.3. Serviciile interne	155
4.4. Serviciile externe	155
4.5. Agențiile de muncă temporară	160
4.6. Accidentul de muncă produs în timpul prestării unor servicii pe bază de contract	162
§5. Persoana prejudiciată prin neluarea acestor măsuri	166
Secțiunea a 4-a. Nerespectarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă	179
§1. Situația premisă	182
§2. Subiectul activ al infracțiunii	185
2.1. Problema răspunderii penale a angajatorului	186
2.2. Lucrătorul	190
2.3. Persoana aflată în întreținere cu permisiunea angajatorului sau orice alte persoane	205

§3. Urmarea imediată: dacă prin aceasta se creează un pericol iminent de producere a unui accident de muncă sau de îmbolnăvire profesională.....	209
§4. Varianta asimilată: repunerea în funcțiune a instalațiilor, mașinilor și utilajelor, anterior eliminării tuturor deficiențelor pentru care s-a luat măsura opririi lor	212
4.1. Precedent legislativ	212
4.2. Situația premisă a infracțiunii	213
4.2.1. Luarea măsurii opririi echipamentelor de către angajator	214
4.2.2. Luarea măsurii opririi echipamentelor de către inspectorii de muncă	216
4.2.3. Luarea măsurii opririi echipamentelor de către alte organe expres prevăzute de lege	216
4.3. Subiectul activ al infracțiunii	217
4.4. Probleme practice privind latura obiectivă a infracțiunii.....	222
Capitolul II. Infracțiuni prevăzute în mod tradițional în Codul penal.....	224
Secțiunea 1. Uciderea din culpă și vătămarea corporală din culpă.....	224
§1. Noțiunea de „dispoziții legale sau măsuri de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii”	225
§2. Raportul dintre infracțiunile de neluare/nerespectare a măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă și cele de ucidere/vătămare corporală din culpă.....	230
Secțiunea a 2-a. Abuzul în serviciu și neglijența în serviciu.....	250
§1. Raportul dintre abuzul/neglijența în serviciu și infracțiunile de neluare/nerespectare a măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă și de nerespectare a hotărârilor judecătorești.....	250
§2. Previzibilitatea noțiunii de „măsuri legale de securitate și sănătate în muncă” în raport cu Decizia nr. 405/2016	

vs. Deciziile nr. 69/2017 și nr. 304/2020 ale Curții Constituționale	255
Secțiunea a 3-a. Hărțuirea sexuală.....	264
§1. Noțiuni generale. Precizări privind elementul material.....	265
§2. Relații de muncă sau relații similare. Subiectul activ al infracțiunii.....	268
§3. Urmarea imediată: dacă victima a fost intimidată sau pusă într-o situație umilitoare.....	276
§4. Diferența față de hărțuirea sexuală care atrage răspunderea contravențională	278
Secțiunea a 4-a. Folosirea abuzivă a funcției în scop sexual	283
§1. Noțiuni generale	284
§2. Diferențe față de infracțiunea de hărțuire sexuală	289
2.1. Subiectul activ	289
2.2. Latura obiectivă	292
Titlul II. Infracțiuni prevăzute în Codul muncii și infracțiuni care au legătură cu dreptul muncii în legi speciale.....	297
Capitolul I. Infracțiuni prevăzute în Codul muncii.....	298
Secțiunea 1. Stabilirea în mod repetat de salarii sub nivelul minim brut pe țară	299
§1. Noțiuni generale cu privire la salariul minim brut pe țară.....	299
§2. Subiecții infracțiunii	303
§3. Latura obiectivă	307
Secțiunea a 2-a. Refuzul nejustificat de prezentare a documentelor legale organelor competente, în scopul împiedicării verificărilor privitoare la aplicarea reglementărilor generale și speciale în domeniul relațiilor de muncă, securității și sănătății în muncă	313
§1. Noțiuni generale	314
1.1. Cadrul legislativ și deosebirile față de reglementarea anterioară.....	314
1.2. Organele competente și reglementările generale și speciale în domeniul relațiilor de muncă	316

§2. Subiecții infracțiunii	322
§3. Situația premisă și latura obiectivă	324
3.1. Situația premisă	324
3.2. Latura obiectivă	326
Secțiunea a 3-a. Împiedicarea organelor competente de a intra în sedii, incinte, spații, terenuri sau mijloace de transport ale angajatorului pentru a efectua verificări privitoare la aplicarea reglementărilor generale și speciale în domeniul relațiilor de muncă, securității și sănătății în muncă	332
§1. Noțiuni generale	333
1.1. Modificări față de reglementarea anterioară	333
1.2. Organele competente	334
§2. Subiecții infracțiunii	336
§3. Latura obiectivă	337
Secțiunea a 4-a. Încadrarea în muncă a unui minor cu nerespectarea condițiilor legale de vârstă sau folosirea acestuia pentru prestarea unor activități cu încălcarea prevederilor legale	338
§1. Noțiuni generale. Cadrul legislativ	339
§2. Elementul material „încadrarea” și condiția esențială atașată acestuia: cu nerespectarea condițiilor legale de vârstă	342
§3. Elementul material „folosirea” și condiția esențială atașată acestuia: pentru prestarea unor activități cu încălcarea prevederilor legale referitoare la regimul de muncă al minorilor	348
Secțiunea a 5-a. Primirea la muncă a unei persoane aflate în situație de ședere ilegală în România, cunoscând că aceasta este victimă a traficului de persoane	354
§1. Elementul material și condiția esențială atașată acestuia: persoana să fie în situație de ședere ilegală în România, iar angajatorul să cunoască faptul că salariatul este victimă a traficului de persoane	355
1.1. Persoana să se afle în situație de ședere ilegală în România	355

1.2. Persoana aflată în situație de ședere ilegală să fie victimă a traficului de persoane	358
§2. Varianta agravată: munca prestată este de natură să îi pună în pericol viața, integritatea sau sănătatea	361
Secțiunea a 6-a. Munca fără forme legale – în continuare infracțiune?	367
Capitolul II. Infracțiuni care au legătură cu dreptul muncii prevăzute în legi speciale	370
Secțiunea 1. Infracțiuni prevăzute de Legea nr. 367/2022 privind dialogul social	370
§1. Împiedicarea sau obligarea unui angajat/lucrător sau grup de angajați/lucrători, prin amenințări sau violențe, să participe la grevă ori să muncească în timpul grevei	372
1.1. Noțiunea de „grevă”	372
1.2. Elementul material și condițiile esențiale atașate acestuia	375
1.3. Noțiunea de angajat/lucrător	378
§2. Condiționarea sau constrângerea, în orice mod, având ca scop limitarea exercitării atribuțiilor funcției membrilor aleși în organele de conducere ale organizațiilor sindicale	382
§3. Declararea grevei cu încălcarea condițiilor prevăzute de lege	386
§4. Încălcarea dispozițiilor art. 159 alin. (2): încadrarea de personal care să îi înlocuiască pe cei aflați în grevă	389
Secțiunea a 2-a. Infracțiunea prevăzută de Legea nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale	390
§1. Considerații generale privind sistemul asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale	390

§2. Elementul material și condiția esențială atașată acestuia: utilizarea sumelor destinate asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale în alte scopuri decât cele prevăzute de lege.....	393
Concluzii	397
Bibliografie	407
Index.....	423

Prefață

Lucrarea *Răspunderea penală în dreptul muncii* elaborată de Valentina Dinu abordează o temă importantă și de actualitate (a), aducând o contribuție originală în cercetarea acesteia (b).

a) Importanța și actualitatea temei

Tema abordată este complexă deoarece presupune analiza unei „palette largi” de infracțiuni care sunt construite direct plecând de la reglementările din Dreptul muncii, sau care au legătură cu aceste reglementări. În acest sens, pe lângă infracțiunile din Codul muncii ori cele din legile speciale, care privesc raporturi de muncă și de securitate socială, sunt avute în vedere incriminările din Codul penal, care oferă protecție directă relațiilor de muncă și de securitate și sănătate în muncă, precum și incriminări care sunt indirect legate de astfel de relații. În concordanță cu varietatea infracțiunilor, cercetarea temei presupune analiza unei jurisprudențe cu un conținut bogat și variat. Complexitatea „naturală” a temei trebuie privită și în lumina dinamicii deosebite care caracterizează relațiile de muncă în societatea contemporană. Această dinamică, pe de o parte, sporește ocaziile de încălcare a legii penale, generând o practică judiciară constantă, dar nu întotdeauna uniformă, pe de altă parte, scoate la iveală noi obiective de apărare socială, antrenând intervenții legislative. În acest context, este de remarcat faptul că activitatea de cercetare științifică, materializată prin lucrări de specialitate în acest domeniu, este departe de a ține pasul cu dezvoltarea legislativă și jurisprudențială. În plus, nu există în prezent, în doctrina penală autohtonă, o lucrare monografică în care să fie cuprinse toate infracțiunile analizate în această lucrare. Din această perspectivă, atât în plan teoretic, fundamental, cât și în plan practic, aplicativ, importanța și actualitatea temei sunt evidente.

Capitolul I

Infracțiuni preluate în Codul penal din legislația specială

Inițial prevăzute în Codul muncii¹, în două articole separate, respectiv art. 261² și art. 262³, infracțiunile de neexecutare a unei hotărâri judecătorești prin care s-a dispus reintegrarea în muncă a unui salariat și cea de neexecutare a unei hotărâri judecătorești privind plata salariilor în termen de 15 zile de la data cererii de executare adresate angajatorului de către partea interesată au fost preluate în Codul penal⁴. Odată cu intrarea sa în vigoare, infracțiunile au devenit modalități alternative ale infracțiunii prevăzute de art. 287 C.pen., alături de alte acțiuni sau inacțiuni ce întrunesc fiecare în parte elementele constitutive ale infracțiunii de nerespectare a unei hotărâri judecătorești⁵. Opțiunea legiuitorului de a

¹ Legea nr. 53/2003 (M.Of. nr. 72 din 5 februarie 2003).

² **Art. 261:** „Neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive privind plata salariilor în termen de 15 zile de la data cererii de executare adresate angajatorului de către partea interesată constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 6 luni sau cu amendă”.

³ **Art. 262:** „Neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive privind reintegrarea în muncă a unui salariat constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la un an sau cu amendă”.

⁴ Legea nr. 286/2009 (M.Of. nr. 510 din 24 iulie 2009), intrată în vigoare la 1 februarie 2014.

⁵ **Art. 287. Nerespectarea hotărârilor judecătorești:**

„(1) Nerespectarea unei hotărâri judecătorești săvârșită prin:

(...)

d) neexecutarea hotărârii judecătorești prin care s-a dispus reintegrarea în muncă a unui salariat

e) neexecutarea hotărârii judecătorești privind plata salariilor în termen de 15 zile de la data cererii de executare adresate angajatorului de către partea interesată;

se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă”.

schimba sediul materiei al acestor infracțiuni nu este motivată expres în Expunerea de motive a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal. Există însă o mențiune cu caracter general, valabilă pentru toate infracțiunile preluate din legi speciale, anume: „*Pentru asigurarea unității în reglementarea infracțiunilor este necesară includerea în conținutul proiectului Codului penal a unor infracțiuni prevăzute în prezent în legi penale speciale și care au o mai mare frecvență în practica judiciară. Astfel, în proiectul Codului penal trebuie introdusă majoritatea acelor fapte incriminate în legi speciale, care merită în mod real o sancțiune penală, iar în aceste cazuri textul incriminator trebuie conceput astfel încât să se integreze organic în structura proiectului*”¹.

Legiuitorul a limitat astfel numărul foarte mare de infracțiuni prevăzute în legi speciale prin transferarea unora în cuprinsul Codului penal, problemă asupra căreia se atrăsese deja atenția încă înainte de intrarea în vigoare a acestui Cod². În plus, a fost creată astfel o infracțiune „unitară” pentru mai multe conduite ce pot întruni elementele constitutive ale infracțiunii de nerespectare a hotărârilor judecătorești. Aceste două fapte puteau și ele să fie calificate modalități ale infracțiunii analizate, astfel că nu mai era oportună păstrarea lor ca infracțiuni distincte în cuprinsul altui act normativ. În același timp, prin această modificare, ambele infracțiuni au ajuns să fie sancționate identic, față de reglementarea

¹ Disponibilă la (<http://www.cdep.ro/proiecte/2009/300/00/4/em304.pdf>), ultima accesare la 14.01.2023.

² A se vedea, în acest sens, *V. Cioclei*, Banalizarea justiției penale (II), în *Critica rațiunii penale. Studii de criminologie juridică și drept penal*, l'd. C.H. Beck, 2009, p. 47, unde se arată: „Legislația trebuie să fie curățată, în cel mai scurt timp, de toate acele incriminări defectuoase, care parazitează justiția penală, o împing în derizoriu, conducând la banalizarea ei. Trei pași trebuie urmați pentru aceasta: (...) trebuie selectate și introduse în codul penal toate acele fapte incriminate în legi speciale, care merită în mod real o sancțiune penală, iar în aceste cazuri, textul incriminator trebuie conceput în mod inteligent; trebuie abrogate toate infracțiunile din legile speciale care, fie sunt prost concepute, fie dublează incriminările din cod, fie, pur și simplu, nu merită un statut penal, putând foarte bine să rămână în sfera contravențională”.

anterioară, unde aveau limite de pedeapsă diferite, ceea ce nu se justifică față de similitudinea evidentă dintre cele două.

Cu privire la ambele infracțiuni, astfel cum erau prevăzute la art. 260 și art. 261 C.muncii, a fost ridicată o excepție de neconstituționalitate, precizându-se în motivare că „*textele de lege criticate, care incriminează faptele de neexecutare a unei hotărâri judecătorești definitive privind plata salariilor ori reîncadrarea în muncă a unui salariat, încalcă principiul legalității incriminării, deoarece transpun în materie penală mijloacele de constrângere deja existente în art. 580³. ¹C.proc.civ. (actualul art. 906 – n.n.) pentru executarea silită a unei hotărâri judecătorești având ca obiect contracte civile. Astfel, consideră că dispozițiile penale criticate sunt inutile. În plus, aceste dispoziții nu țin cont de situația economico-financiară a angajatorului*”. Curtea, prin Decizia nr. 775/2012², a respins excepția de neconstituționalitate, menționând faptul că „*sanctiunea vizează în primul rând nerespectarea caracterului definitiv și executoriu al unei hotărâri judecătorești, fapt ce reprezintă o încălcare a autorității statului prin nerespectarea actului de justiție*”, justificându-se, astfel, prevederea faptelor respective ca infracțiuni.

În continuare, vom analiza infracțiunile de neluare, respectiv nerespectare a măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă, prevăzute la acest moment de art. 349 și art. 350 C.pen. Infracțiunea de neluare a măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă a fost preluată în Codul penal din Legea nr. 319/2006 a

¹ **Art. 580³:** „Dacă obligația de a face nu poate fi îndeplinită prin altă persoană decât debitorul, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unei amenzi civile. Instanța sesizată de creditor poate obliga pe debitor, prin încheiere irevocabilă, dată cu citarea părților, să plătească, în favoarea statului, o amendă civilă de la 200.000 lei la 500.000 lei, stabilită pe zi de întârziere până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

Pentru acoperirea prejudiciilor cauzate prin neîndeplinirea obligației prevăzute la alin. (1), creditorul poate cere obligarea debitorului la daune-interese. Dispozițiile art. 574 sunt aplicabile în mod corespunzător”.

² M.Of. nr. 842 din 13 decembrie 2012.

securității și sănătății în muncă¹, acolo unde, la art. 37², avea aproape același conținut normativ. Acest din urmă text a fost abrogat prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal³. Preluarea sa în Codul penal nu a fost motivată în Expunerea de motive a Legii nr. 286/2009⁴. Același precedent legislativ a fost prevăzut și în Legea nr. 5/1965, la art. 21⁵ și în Legea nr. 90/1996, la art. 34⁶.

¹ M.Of. nr. 646 din 26 iulie 2006. Legea transpune Directiva Consiliului Uniunii Europene nr. 89/391/CEE privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (JOCE nr. L183/1989).

² **Art. 37:** „(1) Neluarea vreuneia dintre măsurile legale de securitate și sănătate în muncă de către persoana care avea îndatorirea de a lua aceste măsuri, dacă se creează un pericol grav și iminent de producere a unui accident de muncă sau de îmbolnăvire profesională, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 2 ani sau cu amendă.

(2) Dacă fapta prevăzută la alin. (1) a produs consecințe deosebite, pedeapsa este închisoarea de la un an la 3 ani sau amendă.

(3) Fapta prevăzută la alin. (1) săvârșită din culpă se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă, iar fapta prevăzută la alin. (2) săvârșită din culpă se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la un an sau cu amendă”.

³ M.Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012.

⁴ Disponibilă la (<http://cdep.ro/proiecte/2009/300/00/4/em304.pdf>), ultima accesare la 14.01.2023.

⁵ **Art. 21:** „Neluarea vreuneia dintre măsurile prevăzute de dispozițiile legale referitoare la protecția muncii, de către persoana care are îndatorirea de a lua aceste măsuri la locul de muncă, dacă prin aceasta se creează un pericol iminent de producere a unui accident de muncă sau de îmbolnăvire profesională, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă”.

⁶ **Art. 34:** „Încălcarea dispozițiilor legale privitoare la protecția muncii atrage răspunderea disciplinară, administrativă, materială, civilă sau penală, după caz, potrivit legii”.

Această infracțiune¹, împreună cu cea prevăzută de art. 350 C.pen.², au fost încadrate în Titlul VII. Infracțiuni contra siguranței publice, Capitolul IV. Regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege. Preluarea în Codul penal a avut drept consecințe înlocuirea sintagmei „*pericol grav și iminent*” cu cea de „*pericol iminent*”, dar și eliminarea variantei agravate privind producerea unor consecințe deosebite, întrucât legea nu reglementa o definiție a acestor consecințe, textul fiind considerat și de doctrină lipsit de previzibilitate³. Prin renunțarea la această incriminare în varianta agravată, noua reglementare are caracter favorabil în comparație cu prevederile anterioare⁴. Însă, pentru că a extins incriminarea la toate situațiile în care se creează un pericol iminent și nu și grav de

producere a unui accident de muncă sau de îmbolnăvire profesională, noua reglementare este mai severă sub acest aspect¹.

Au fost modificate și limitele de pedeapsă. Art. 37 din Legea nr. 319/2006 prevedea o pedeapsă cu închisoarea de la 1 la 2 ani, alternativ cu amendă. În Codul penal, limita minimă a fost micșorată la 6 luni, însă limita maximă a fost mărită la 3 ani, păstrându-se amendă ca sancțiune alternativă.

Fapta de neluare a măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă este incriminată într-o variantă tip prevăzută de alin. (1); alin. (2) este o variantă care se săvârșește cu forma de vinovăție a culpei, în raport cu varianta de la alin. (1)².

Cu ocazia schimbării sediului materiei în cazul tuturor celor patru infracțiuni amintite, legiuitorul a înțeles să opereze mai multe modificări și la nivelul textelor legale, astfel încât a reușit să clarifice câteva aspecte ce erau încă ambigue în vechea reglementare, însă a ridicat noi probleme pe care le vom analiza în cele ce urmează. În acest scop, în ordinea în care infracțiunile prevăzute de art. 287 alin. (1) lit. d) și e) apar în Codul penal (ordine inversă față de cea în care se aflau în Codul muncii), vom supune atenției pe de o parte, infracțiunea de nerespectare a unei hotărâri judecătorești săvârșită prin neexecutarea unei hotărâri prin care s-a dispus reintegrarea în muncă a unui salariat (**Secțiunea 1**), iar, pe de altă parte, infracțiunea de nerespectare a unei hotărâri judecătorești săvârșită prin neexecutarea unei hotărâri privind plata salariilor în termen de 15 zile de la data cererii de executare adresate angajatorului de către partea interesată (**Secțiunea a 2-a**)³. Apoi, în aceeași manieră, vom supune analizei infracțiunea de neluare a

¹ **Art. 349. Neluarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă:** „(1) Neluarea vreuneia dintre măsurile legale de securitate și sănătate în muncă de către persoana care avea îndatorirea de a lua aceste măsuri, dacă se creează un pericol iminent de producere a unui accident de muncă sau de îmbolnăvire profesională, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1) săvârșită din culpă se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă”.

² **Art. 350. Nerespectarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă:** „(1) Nerespectarea de către orice persoană a obligațiilor și a măsurilor stabilite cu privire la securitatea și sănătatea în muncă, dacă prin aceasta se creează un pericol iminent de producere a unui accident de muncă sau de îmbolnăvire profesională, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează repunerea în funcțiune a instalațiilor, mașinilor și utilajelor, anterior eliminării tuturor deficiențelor pentru care s-a luat măsura opririi lor.

(3) Faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) săvârșite din culpă se pedepesc cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă”.

³ G. Bodoroncea, în G. Bodoroncea, V. Cioclei, I. Kuglay, L.-V. Lefterache, T. Manea, I. Nedelcu, F.-M. Vasile, Codul penal. Comentariu pe articole, ed. a 3-a, Ed. C.H. Beck., București, 2020, p. 1628.

⁴ R. Răducanu, în T. Toader (coord.), M.-I. Michinici, A. Crișu-Ciocintă, M. Dunea, R. Răducanu, S. Rădulețu, Noul Cod penal. Comentarii pe articole, Ed. Hamangiu, 2014, p. 545.

¹ Ibidem.

² Pentru opinia conform căreia varianta de la alin. (2) este o variantă atenuată, datorită formei de vinovăție a culpei, a se vedea M.-A. Hotca, în V. Dobrinoiu, M.-A. Hotca, M. Gorunescu, M. Dobrinoiu, I. Pascu, I. Chiș, C. Păun, N. Neagu, M.-C. Sinescu, Noul cod penal comentat. Partea specială, ed. a 3-a, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 831.

³ Ideile prezentate în cadrul celor două secțiuni următoare au stat la baza redactării articolului „Nerespectarea hotărârilor judecătorești pronunțate în materia conflictelor de muncă”, publicat în Analele Universității din București – Seria Drept, 2021, p. 279-308.